

Ir-Raba' Sena**L-ISTUDJI SOĊJALI****Il-Hin: Siegħa u kwart****L-Isem:** _____**Il-Klassi:** _____**1. Aqta' sing taħt it-tajba.**

1. Meta grupp ta' ħbieb ma jaqblux fuq xi ħaga, huma għandhom (jiggieldu bil-ponnijiet, jitkellmu, jirrabjaw, jitilqu '1 hemm).
2. Meta jkollna xi laqgħa għandna dejjem naslu (fil-ħin, bi ngħas, tard).
3. Meta nkunu morda, għandna nkellmu (lis-sindku, lill-Prim Ministru, lit-tabib).
4. (Il-pulizija, It-tabib, Tal-indafa pubblika) għandu jżomm l-ordni waqt il-festa tar-raħal.
5. Meta naraw persuna titbissem, nindunaw li dik il-persuna thossha (mdejqa, kuntenta, rrabjata).
6. Aħna l-bnedmin nikkomunikaw bejnietna (bis-sajjeti, bil-lingwi, bil-foresti).
7. Mezz ta' komunikazzjoni importanti bejn l-ibliet u l-irħula ta' kull pajjiż huma (t-toroq, l-foresti, l-muntanji).
8. Meta nsemmu l-mass media, inkunu qed ninkludu (t-toroq, l-ajruplani, l-gazzetti).
9. Bosta ismijiet ta' toroq tagħna jfakruna f'xi persuni li (għamlulna d-den, għamlu l-ġid lill-komunità, qabżu l-età ta' mitt sena).
10. Bosta prodotti jghaddu mill- (Freeport, Ajruport, Belt Valletta) fi triqhom lejn pajjiżi oħra barra minn Malta.

(marka 1 x 10 = 10 marki)

2. Ikteb IVA jew LE fil-kaxxi l-vojta.

		IVA / LE
1	Il-gideb jista' jgħibilna ħafna ġlied.	
2	Kulħadd għandu dritt għall-opinjoni tiegħu.	
3	Qatt ma jaqbillek iċċedi ġħax jekk iċċedi tidher ikrah ma' shabek.	
4	Tista' tinduna kif qed iħossu sieħbek mill-ħarsa fuq wiċċu.	
5	Biex immorru minn pajjiż għal ieħor nużaw l-iktar ir-roti.	
6	Nistgħu nesprimu l-opinjonijiet tagħna permezz tal- <i>mass media</i> .	
7	Bit-telefown nista' nitkellem mal-kuġin li jgħix l-Awstralja.	
8	Permezz tal-Internet nista' nfittex informazzjoni dwar il-pajjiżi tal-Ġappun u tal-Korea.	

(marka 1 x 8 = 8 marki)

3. Wieġeb bil-ghajjnuna tal-istampa.

1. Jekk ir-riħ jonfoħ mid-direzzjoni mmarkata bin-numru tnejn,
mil-liema direzzjoni jkun ġej?
-

2. Min-numru sitta jonfoħ riħ
-

3. Min-numru wieħed jonfoħ riħ
-

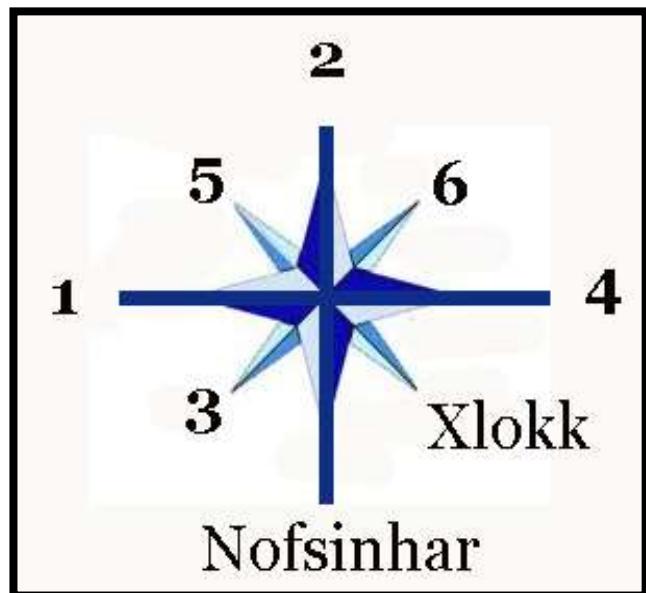
4. Liema direzzjoni jurina n-numru erbgħa? _____

5. Il-Majjistral huwa mmarkat bin-numru _____

6. Il-Lbič huwa mmarkat bin-numru _____

7. Riħ ġej mix-Xlokk, normalment ikun riħ frisk jew šħun? _____

8. Min-numru ħamsa, normalment jonfoħ riħ šħun jew frisk? _____

(marka 1 x 8 = 8 marki)

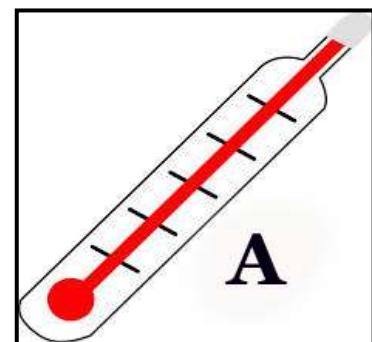
4. Wiegeb dwar it-Temp u l-Klima. Aqta' sing jew imla l-vojt.

1. (a) X'jisseejjah l-istrument immarkat bl-ittra A?

_____ (1)

- (b) Għal xiex nużaww?

_____ (2)

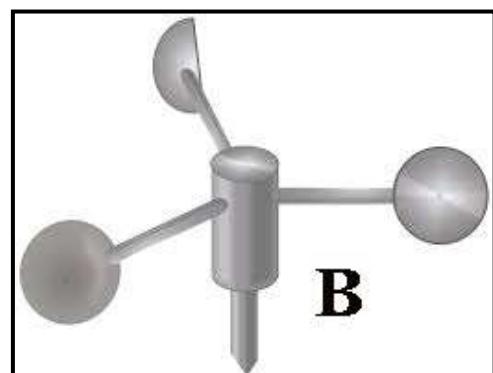
2. L-istrument immarkat bl-ittra A jista' jgħinna biex niddeċiedu (x'rīħ hu, xi lbies se nilbsu, x'se nsajru). (1)

3. (a) X'jisseejjah l-istrument immarkat bl-ittra B?

_____ (1)

- (b) Għal xiex nużaww?

_____ (2)

4. L-istrument immarkat bl-ittra B jista' jgħin hafna lis-sajjied biex jara jekk għandux (jiżbogħ ix-xbieki blu, joħroġ fuq il-baħar, jiekol hut jew ħaxix). (1)

5. Meta t-temperatura tinżel għal madwar 5 gradi Celsius, l-ajru jkun (imsaħħab, shun hafna, kiesah hafna). (1)

6. Bis-ħħana li kienet ilbieraħ, lanqas flaħna niċċaqaqlqu. Fir-rapport tat-temp qrajna li t-temperatura telgħet (15-il, 150, 33) grad Celsius. (1)

(10 marki)

5. IL-FORESTA, IL-MERGHA u D-DEŽERT. Imla l-vojt bil-kliem mogħti.

pjanti	tiksaħ	m'għandniex	sħana	niexef
xadini	slavaġ	mergħa	xita	l-injam

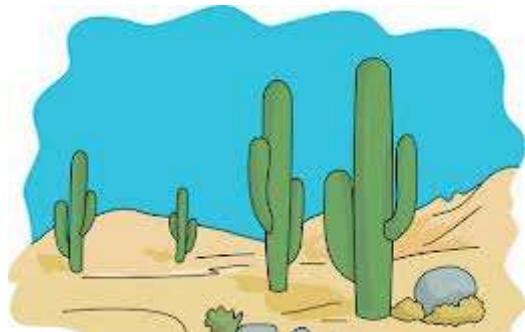
1. Mill-foresti naqtgħu s-siġar. Minn dawn is-siġar
nieħdu _____.

2. Fil-foresta wkoll jikbru ħafna
_____ ta' daqsijiet differenti.
3. Fil-foresti jgħixu minn kull tip ta' annimali
_____ bħal tigri, iljuni,
_____ u kukkanġi.

4. F'Malta _____ foresti.
5. Id-deżert huwa post _____ ħafna fejn ftit li xejn tagħmel
_____.

6. F'bosta deżerti matul il-jum tagħmel ħafna
_____, filwaqt li
mal-lejl it-temperatura
_____ ħafna.

7. Biċċa art kbira fejn jikber ħafna ħaxix u li
tintuża l-aktar sabiex jirgħu l-annimali
tissejjah _____.

(marka 1 x 10 = 10 marki)

6. Immarka b'ċirku l-hames affarijiet li ssib fi skola li għandha ambjent sabiħ.

Waħda minnhom hija lesta bħala eżempju.

fjuri

bandli

dastbins

pjanti

tahžiż mal-ħitan

gnien

tajn fl-art

karti fl-art

madum imkisser

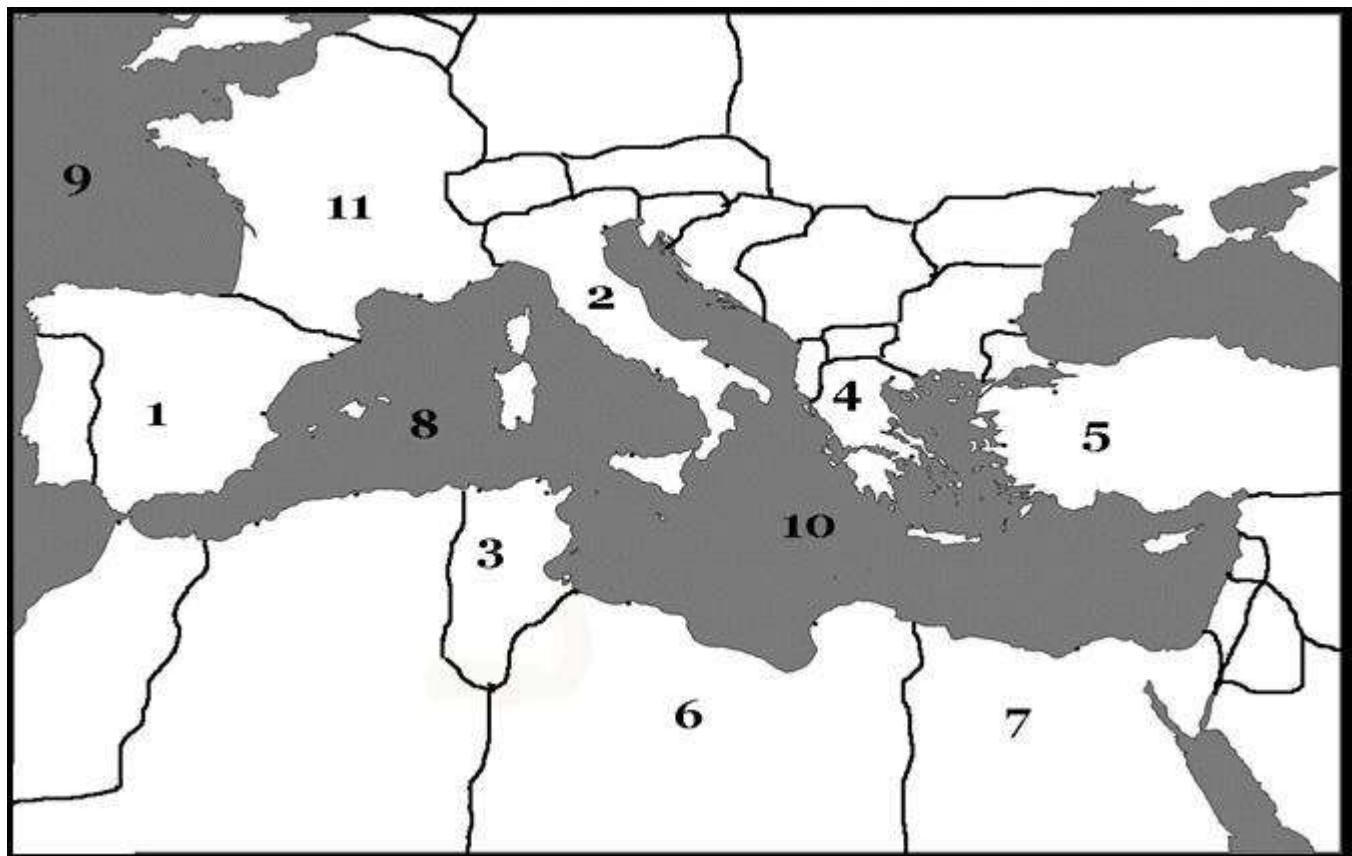
siġar

ħmieg fil-ħamrija

ħitan mibruxa

(marka 1 x 5 = 5 marki)

7. Aqra: Fuq il-mappa li ġejja, biċċa min-numri huma miktuba fejn hemm il-baħar, oħrajn huma miktuba fejn insibu xi pajjiż. **Wieġeb bl-ġħajnuna tal-mappa.**

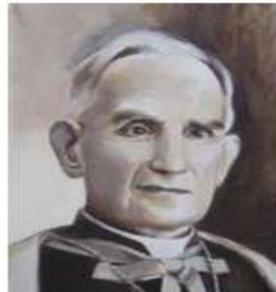
1. Ikteb żewġ numri mill-mappa li juruna fejn insibu l-Baħar Mediterran.
(a) _____ (b) _____ (2)

2. (a) Ikteb numru li jurina pajjiż. _____ (1)
(b) X'jismu l-pajjiż li għażilt? _____ (1)
(c) Ikteb il-belt kapitali ta' dan il-pajjiż. _____ (1)

3. (a) Ikteb numru ieħor li jurina pajjiż ieħor. _____ (1)
(b) X'jismu dan it-tieni pajjiż li għażilt? _____ (1)
(c) Ikteb il-belt kapitali ta' dan il-pajjiż. _____ (1)
(8 marki)

- 8. Ikteb XERRI hdejn is-sentenzi li jgħoddu għal Dun Mikiel Xerri; ikteb PSAILA hdejn is-sentenzi li jgħoddu għal Dun Karm Psaila.**

Ara l-eżempju.

Dun Karm Psaila

Dun Mikiel Xerri

		XERRI / PSAILA
Eż.	<i>Il-monument tiegħu qiegħed fī Triq Sant'Anna l-Furjana.</i>	<i>Psaila</i>
1	Għall-bidu kien jikteb il-poeziji tiegħu bit-Taljan.	
2	Il-monument tiegħu qiegħed ġol-Belt Valletta.	
3	Għex fī żmien meta Malta kienet immexxija mill-Kavallieri ta' San Ģwann.	
4	Ha sehem fī pjan biex jitkeċċew il-Franċiżi minn Malta.	
5	Wera kuragg ġmeta beda jikteb poežiji bil-lingwa Maltija.	
6	Ġie maqtul bl-azzarini tas-suldati Franciżi fil-Belt.	
7	Kien eroj għax ta ħajtu għall-poplu Malti.	
8	Kiteb il-versi tal-Innu Malti.	
9	Qabel ġie maqtul ghajjat “Viva Malta!”	
10	Kiteb bosta innijiet sbieħ religjużi bil-Malti bħall-Innu ‘Nadurawk Ja Hobż tas-Sema’.	

(marka 1 x 10 = 10 marki)

- 9. Il-Miġja tan-Normanni f'Malta.** Wieġeb il-mistoqsijiet billi timla l-vojt jew billi taqta' sing taħt it-tweġiba t-tajba.

1. In-Normanni, li fis-sena 1091 attakkaw lil Malta, ġew minn (Spanja, Ċipru, Sqallija). (1)
2. F'Malta dak iż-żmien kien hawn ħafna (Inglizi, Għarab, Amerikani). (1)
3. Wara li rebħu lil Malta, in-Normanni baqgħu sejrin u rebħu wkoll (lil Franz, lil Għawdex, lill-Eğittu). (1)

4. Min kien il-Kap tan-Normanni?
_____ (2)

5. X'kien jisimha l-belt ewlenija
ta' Malta meta gew
in-Normanni?
_____ (2)

6. Għaliex in-Normanni riedu
jirbħu lil Malta?

7. Semmi differenza importanti li kien hemm bejn il-biċċa l-kbira tan-nies li kien hawn Malta dak iż-żmien, u bejn in-Normanni.
_____ (2)

(11-il marka)

10. Festi, Drawwiet u Tradizzjonijiet Popolari.

Qabbel billi tikteb l-isem tal-festa fil-kaxxi tal-lemin. Ara l-eżempju.

Aghħżel minn: **IL-MILIED, L-GHID, SANTA MARIJA**

Eż.	Jidħol fil-Port il-Kbir il-konvoj li salvana mill-ġuħi.	Santa Marija
1	L-Istaġun kiesah tax-xitwa	
2	Noħorgu purċissjoni bil-vara ta' Kristu Rxoxt.	
3	il-Mosta, il-Gudja, Hal Ghaxaq, l-Imqabba, il-Qrendi, Had-Dingli, l-Imġarr Malta, ir-Rabat Ĝawdex, iż-Żebbuġ Ĝawdex	
4	Il-15 t'Awwissu	
5	Narmaw il-presepju.	
6	Sigra armata bid-dwal jixegħlu u jitfu.	
7	Tal-MUSEUM johorġu puċċissjoni bil-Bambin.	
8	Il-25 ta' Diċembru	
9	L-Istaġun tar-rebbiegħa	
10	Naghħmlu u nieklu l-figolli.	

(marka 1 x 10 = 10 marki)

11. Il-Hin Liberu. Aqra s-sentenza, imbagħad wieġeb il-mistoqsija.

1. (a) **Aqra:** Fid-29 ta' Ĝunju ta' kull sena niċċelebraw il-festa tal-Imnarja.
(b) **Wieġeb:** Semmi drawwa waħda marbuta mal-Imnarja li fl-antik u llum baqgħet l-istess, jiġifieri ma nbidlitx.

(2)

2. (a) **Aqra:** Fl-antik il-Maltin kienu jqumu kmieni, imma jorqdu kmieni.
(b) **Wieġeb:** Ghaliex taħseb li llum il-Maltin jorqdu iktar tard minn qabel?

(2)

3. (a) **Aqra:** Fl-antik bosta rġiel Maltin kienu jmorrū jixorbu f'xi hanut tax-xorb.
(b) **Wieġeb:** Semmi passatemp li għandhom il-Maltin illum u li ma kienx ježisti fl-antik.

(2)

4. (a) **Aqra:** Bosta bliest u rħula Matin, kull sena, jagħmlu festa sabiha f'gieħ xi qaddis jew qaddisa.
(b) **Wieġeb:** Semmi drawwa waħda marbuta mal-festa tar-raħal li fl-antik u llum baqgħet l-istess, jiġifieri ma nbidlitx.

(2)

5. (a) **Aqra:** Il-ħin meta ma nkunux l-iskola u lanqas ma nkunu qed nagħmlu xogħol tal-iskola, insejħulu ħin liberu.
(b) **Wieġeb:** **Semmi** mod wieħed kif xi passatemp li nagħmlu waqt il-ħin liberu tagħna biex nistriehu jista' jkun ukoll ta' ġid għalina.

(2)

(10 marki)

TMIEM IL-KARTA